

**OPIS ŠTUDIJNÉHO ODBORU
HUDOBNÉ UMENIE**

Platný od: 7. 11. 2013

(a) Názov študijného odboru: hudobné umenie (anglický názov Music Art)

Hudobné umenie je študijný odbor zo sústavy študijných odborov SR, spravovaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Je oblasťou poznania, v ktorej absolvent študijného programu v predmetnom študijnom odbore nadobudne spôsobilosť na výkon povolania alebo sa pripraviť na pokračovanie v nadväzujúcom vysokoškolskom štúdiu.

(b) Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých sa odbor študuje a štandardná dĺžka študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia:

- ◆ v prvom stupni (Bc.) so štandardnou dĺžkou štúdia 3 až 4 roky v dennej forme štúdia a 4 až 5 rokov v externej forme štúdia.
Predpokladá sa, že študent absolvoval základné a stredné odborné hudobné vzdelanie,
- ◆ v druhom stupni (Mgr. art.) so štandardnou dĺžkou štúdia 2 roky v dennej forme štúdia a 3 roky v externej forme štúdia.
Predpokladá sa, že študent druhého stupňa je absolventom prvého stupňa vysokoškolského štúdia študijného programu uskutočňovaného v študijnom odbore hudobné umenie,
- ◆ v treťom stupni (ArtD.) so štandardnou dĺžkou štúdia 3 roky v dennej forme štúdia a 4 roky v externej forme štúdia.
Predpokladá sa, že študent tretieho stupňa je absolventom druhého stupňa vysokoškolského štúdia študijného programu uskutočňovaného v študijnom odbore hudobné umenie.

(c) Obsah študijného odboru:

Štúdium v študijnom odbore hudobné umenie sa zameriava na individuálne rozvíjanie talentu a tvorivosti v oblasti hudobnej interpretácie a hudobnej tvorby, reprezentované umeleckým výkonom/umeleckým dielom. Študijné programy zamerané na hudobnú interpretáciu sú špecifikované podľa jednotlivých druhov hudobných nástrojov, resp. podľa povahy interpretačného výkonu (klávesové, strunové, dychové nástroje, spev, dirigovanie a pod.). Základným predpokladom štúdia je hudobný talent, ktorého mieru vysoká škola preverí u uchádzačov o štúdium v rámci prijímacieho konania formou talentovej skúšky.

Obsah pre prvý stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (prvý stupeň)

Absolvent prvého stupňa počas štúdia získal teoretické a praktické poznatky hudobného umenia a zvláda ich použitie pri výkone povolania alebo pri pokračovaní v nadväzujúcom vysokoškolskom štúdiu. Získal prehľad o historických a súčasných podobách hudobného umenia. Osvojil si praktický základ tvorivých postupov a metód pre vznik a interpretáciu hudobného diela. Integruje vedomosti a schopnosti do spôsobilostí, vyplývajúcich z absolvovaného študijného programu: interpersonálne, súvisiace s tímovou prácou, tvorivé a praktické. Absolventi sa uplatňujú ako členovia profesionálnych hudobných telies, v audiovizuálnych médiách, dirigenti, skladatelia a hudobní aranžéri, ako pracovníci kultúrnych zariadení vo vedúcich funkciách amatérskych súborov, hudobní dramaturgovia v orchestroch a divadlách po ďalšieho vzdelania ako učitelia na základných umeleckých školách. Absolventi sú schopní aktívne komunikovať najmenej v jednom cudzom jazyku.

Teoretické vedomosti

Absolvent počas štúdia

- ◆ získal vedomosti a schopnosť pochopenia podstatných faktov, pojmov, princípov a teórie, ktoré sa vzťahujú k hudobnému umeniu,
- ◆ tieto vedomosti a schopnosti vie použiť pri analýze, interpretácii a tvorbe hudobných diel spôsobom, ktorý preukazuje pochopenie súvislostí,
- ◆ získa vedomosti v oblasti dejín hudobného umenia.

Praktické vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent počas štúdia získal

- ◆ schopnosť umelecky interpretovať resp. vytvoriť hudobné umelecké dielo,
- ◆ široké rozpätie kreatívnych a praktických zručností v oblasti hudobného umenia,
- ◆ interpersonálne skúsenosti súvisiace s tímovou prácou.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent

- ◆ udržiava kontakt s posledným vývojom vo svojej disciplíne a pokračuje vo vlastnom profesionálnom vývoji,
- ◆ dokáže vymedziť súvis medzi umeleckým dielom, umeleckým výkonom a poslucháčom,
- ◆ vie analyzovať hudobné dielo a interpretačný výkon a hodnotiť ich podľa kvality,
- ◆ získa schopnosti aktívne pracovať v rôznych kultúrnych inštitúciách a organizáciách.

Vymedzenie jadra znalostí

Nosné témy jadra znalostí

sú viazané na špecifiká študijných programov uskutočňovaných v predmetnom študijnom odbore

- ◆ umelecký výkon - stvárnenie hudobného diela, resp. umelecké dielo - autorská tvorba,
- ◆ analýza notového zápisu,
- ◆ naštudovanie a analýza repertoáru,
- ◆ dejiny svetového a slovenského hudobného umenia,
- ◆ teória hudobného umenia.

Jadrá znalostí formulované v nosných témach sú vyjadrené v jednotlivých predmetoch, ktoré tvoria 3/5 rozsahu študijného programu v študijnom odbore hudobné umenie.

Ďalšie témy jadra znalostí

- ◆ solfeggio
- ◆ hudobná dramaturgia
- ◆ svetový jazyk

Bakalárska práca

V nadväznosti na absolvovaný študijný program:

- ◆ umelecký výkon (hudobná interpretácia) – verejná prezentácia polrecitálu dokumentovaného audionahrávkou,
- ◆ alebo umelecké dielo – vytvorenie autorského hudobného diela dokumentovaného partitúrou,

- ♦ alebo autorský hudobno-dramaturgický projekt, dokumentovaný DVD nahrávkou a textovou prílohou.

Štátna skúška

- ♦ obhajoba bakalárskej práce,
- ♦ kolokviálna skúška z oblasti poznania študijného odboru.

Obsah pre druhý stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (druhý stupeň)

Absolvent magisterského štúdia študijného programu v študijnom odbore hudobné umenie je schopný koncepčnej a koordinačnej činnosti a medzinárodnej konfrontácie. Samostatne tvorí a podáva umelecký výkon, vyplývajúci z absolvovaného študijného programu. Absolvent má možnosť uplatnenia v náročnej pracovnej činnosti, ktorú môže vykonávať v

- ♦ koncertnej činnosti ako sólista, komorný hráč, člen v profesionálnych hudobných telesách, divadle, rozhlase a multimédiách, ako dirigent, skladateľ a hudobný aranžér, ako pracovník kultúrnych zariadení vo vedúcich funkciách, ako dramaturg v orchestroch, hudobných divadlách a masmédiách, teoretik a publicista,
- ♦ po doplnení si potrebnej kvalifikácie ako učiteľ odborných predmetov na ZUŠ, v základnom a strednom školstve
- ♦ riadiacej a organizačnej činnosti v inštitúciách umenia a kultúry.

Teoretické vedomosti

Absolvent

- ♦ počas štúdia získal vedomosti v oblasti hudobnej interpretácie a tvorby umožňujúce reflektovať hudobné dielo, jeho kompozično-technický tvar, relevantné estetické a vývojové súvislosti,
- ♦ kriticky analyzuje a definuje problémy hudobného diela a jeho interpretácie,
- ♦ počas štúdia si prehľbuje vedomosti z oblasti dejín a estetiky hudobného umenia.

Praktické vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent počas štúdia získal schopnosti

- ♦ nachádzať a prezentovať vlastné interpretačné a tvorivé riešenia problémov pri naštudovaní a realizácii závažných hudobných diel,
- ♦ analyzovať a interpretovať náročné a závažné umelecké diela,
- ♦ interpretovať, resp. vytvoriť náročné a závažné hudobné umelecké diela,
- ♦ prezentovať umelecky originálne a efektívne riešenia v oblasti hudobnej interpretácie, tvorby a multimediálnej tvorby,
- ♦ aktívne vytvárať umelecké projekty zamerané na špecifické problémy realizácie hudobného diela.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent

- ♦ dokáže pracovať efektívne ako jednotlivec i ako člen alebo vedúci umeleckého tímu,
- ♦ vie identifikovať mechanizmy pre kontinuálny vlastný profesionálny vývoj a učenie sa,

- ◆ udržiava kontakt s posledným vývojom vo svojej disciplíne,
- ◆ riadi sa primeranými praktikami v súlade s profesionálnym, právnym a etickým rámcom disciplíny,
- ◆ vie uplatniť odborný potenciál v rôznych inštitúciách umenia a kultúry, i v manažérskej praxi.

Vymedzenie jadra znalostí

Nosné témy jadra znalostí

sú viazané na špecifiká študijných programov uskutočňovaných v predmetnom študijnom odbore

- ◆ umelecký výkon - stvárnenie hudobného diela/umelecké dielo – autorská tvorba,
- ◆ odborná analýza prostriedkov hudobnej interpretácie,
- ◆ dejiny hudobného umenia so zameraním na absolvovaný študijný program,
- ◆ interpersonálne schopnosti súvisiace s tímovou prácou,
- ◆ schopnosť vytvoriť súvis medzi umeleckým dielom, umeleckým výkonom a poslucháčom,
- ◆ široké rozpätie kreatívnych a praktických schopností,
- ◆ schopnosť kritickej reflexie.

Jadrá znalostí formulované v nosných témach sú vyjadrené v jednotlivých predmetoch, ktoré tvoria 1/5 rozsahu študijného programu v študijnom odbore hudobné umenie.

Ďalšie témy jadra znalostí

- ◆ filozofické a estetické aspekty hudobného umenia založené na súčasnom stave výskumu v odbore,
- ◆ pedagogika a metodika výučby podľa špecifik jednotlivých študijných programov,
- ◆ dejiny umenia.

Diplomová práca

V nadväznosti na absolvovaný študijný program

- ◆ umelecký výkon (hudobná interpretácia) – verejná prezentácia recitálu dokumentovaná audionahrávkou,
- ◆ alebo umelecké dielo – vytvorenie autorského hudobného diela väčšieho rozsahu a závažnosti dokumentovaného partitúrou,
- ◆ alebo autorský hudobno-dramaturgický projekt, dokumentovaný DVD nahrávkou a textovou prílohou.

Súčasťou diplomovej práce je písomná reflexia umeleckého výkonu/umeleckého diela/hudobno-dramaturgického projektu.

Štátna skúška

- ◆ obhajoba diplomovej práce,
- ◆ kolokviálna skúška z oblasti poznania odboru hudobné umenie so zameraním na absolvovaný študijný program.

Obsah pre tretí stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (tretí stupeň)

Absolvent doktorandského štúdia študijného programu v študijnom odbore hudobné umenie sa podieľa na výskumnej, vývojovej a umeleckej činnosti a zverejňovaní jej výsledkov a na formovaní trendov a koncepcií v oblasti umenia. Môže sa uplatniť v najnáročnejšej tvorivej činnosti z hľadiska zložitosti a psychickej záťaže umeleckej tvorby a výskumu, riadenia, vzdelávania, tvorby dlhodobých stratégií a formovania kultúrnej politiky najmä ako:

- ◆ koncertný umelec, sólista a komorný hráč v profesionálnych umeleckých telesách, súboroch a multimédiách v medzinárodnom kontexte, dirigent, skladateľ a hudobný aranžér, ako dramaturg v orchestroch, hudobných divadlách a masmédiách, teoretik a publicista,
- ◆ vysokoškolský učiteľ v odbore hudobné umenie,
- ◆ odborník v profesijných umeleckých radách, komisiách, poradných orgánoch a pod.

Teoretické vedomosti

Absolvent

- ◆ sa venuje umeleckému výskumu a prináša vlastné riešenia problémov v oblasti hudobného umenia – hudobnej interpretácie, autorskej tvorby, teórie a dejín hudby, pedagogiky a metodiky hudobného umenia v nadväznosti na zvolený študijný program.

Praktické vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent

- ◆ umelecky tvorí a prináša nové podnety v oblasti hudobného umenia,
- ◆ je schopný tvoriť a interpretovať hudobné diela vrcholnej náročnosti na úrovni medzinárodného štandardu,
- ◆ dokáže tvorivo aplikovať výsledky umeleckého výskumu vo vlastnej tvorivej práci,
- ◆ dokáže tvorivo aplikovať výsledky umeleckého výskumu vo pedagogickej praxi.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent

- ◆ pristupuje k štúdiu v rámci interkulturálneho kontextu,
- ◆ má schopnosť skúmať a reflektovať tvar a metódy umeleckého diela a umeleckého výkonu,
- ◆ pozná právne, etické a spoločenské stránky umeleckej a vedeckej práce,
- ◆ má schopnosť definovať a zdôvodniť nové prístupy a pohľady na tvorbu.
- ◆

Vymedzenie jadra znalostí

Nosné témy jadra znalostí tretieho stupňa štúdia študijného programu v študijnom odbore hudobné umenie sú viazané na špecifiká študijných programov uskutočňovaných v predmetnom študijnom odbore. Jadro znalostí pozostáva zo študijnej a umeleckej časti.

Budúci absolvent doktorandského štúdia musí preukázať schopnosť podávať mimoriadny umelecký výkon alebo vytvoriť mimoriadne umelecké dielo, ktoré je prínosom v odbore hudobné umenie.

Študijná časť

- ◆ špecifické kapitoly teórie a dejín hudby súvisiace so zameraním dizertačnej práce,
- ◆ špecifické kapitoly teórie hudobnej interpretácie súvisiace so zameraním dizertačnej práce,
- ◆ interakcie jednotlivých umeleckých druhov v hudobnom umení,
- ◆ vývinové tendencie hudobného umenia,
- ◆ intermediálne aspekty hudobného umenia.

Umelecko-výskumná časť

- ◆ verejne prezentované umelecké výkony vrcholnej náročnosti,
- ◆ aktívna umelecká činnosť,

- ◆ interpretačné semináre a výmena skúseností v medzinárodnom kontexte,
- ◆ autorská tvorba,
- ◆ pedagogická činnosť vo zvolenom študijnom programe,
- ◆ výskum aktuálneho problému súvisiaceho s umeleckým výkonom.

Dizertačná skúška

- ◆ študent obháji verejne prezentovaný umelecký výkon/umelecké dielo k dizertačnej skúške,
- ◆ preukáže dostatočný prehľad vedomostí súvisiacich so zameraním dizertačnej práce,
- ◆ študent predloží umeleckú koncepciu dizertačnej práce.

Obhajoba dizertačnej práce

Budúci absolvent doktorandského štúdia v nadväznosti na absolvovaný študijný program obháji:

- ◆ umelecký výkon (hudobnú interpretáciu) - verejne prezentovaný náročný repertoár – recitál väčšieho rozsahu, dokumentovaný audionahrávkou CD, prípadne DVD; alebo
- ◆ umelecké dielo – vytvorenie autorského závažného hudobného diela veľkého rozsahu, resp. veľkej formy, dokumentované partitúrou, resp. CD alebo DVD nahrávkou.

Súčasťou dizertačnej práce je textová časť o umelecko-historických východiskách, výpovedi o téme, spracovaní diela alebo umeleckom výkone. V textovej časti študent doktorandského štúdia dokumentuje, že dizertačnou prácou obohatil stav problematiky svojho odborného zamerania o osobný príspevok.

Doktorandské študijné programy uskutočňované v študijnom odbore hudobné umenie obsahujú pomer študijnej a umelecko-výskumnej časti študijného programu 1:2.

(d) Zdôvodnenie potreby vzniku študijného odboru:

Hudobné umenie malo a bude mať nezastupiteľné miesto v rozvíjaní osobnosti každého človeka. Je fenoménom humanizácie a jedným z článkov kultúrnej identity každého spoločenstva.

(e) Príklady podobných študijných odborov v zahraničí:

V zahraničí poskytujú vysokoškolské vzdelávanie v identických alebo porovnateľných študijných odboroch napríklad:

- ◆ Akadémie múzických umění Praha, Česká republika,
- ◆ Janáčkova akademie múzických umění Brno, Česká republika,
- ◆ Universität für Musik und Darstellende Kunst Viedeň, Rakúsko,
- ◆ Universität für Musik und Darstellende Kunst Graz, Rakúsko,
- ◆ Conservatoire National Supérieure de la Musique Paríž, Francúzsko,
- ◆ Konservatoria imeni P.I.Čajkovskovo Moskva, Rusko,
- ◆ ďalšie vysoké umelecké školy s dvoj/trojstupňovým vzdelávaním.

(f) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi:

◆ **muzikológia**

Spoločným znakom študijných odborov muzikológia a hudobné umenie je tvorivá práca s hudobnou štruktúrou, spoločným predmetom štúdia je hudobné dielo.

V jadre teoretických a praktických znalostí vyžadujú oba odbory rozličné zameranie. Hudobné umenie charakterizuje individuálne rozvíjanie hudobného talentu, ktorého výsledkom je umelecký výkon - hudobná interpretácia alebo hudobné dielo - kompozícia. Obsah študijného odboru muzikológia sa

zameriava na rozvíjanie vedomostí a schopností potrebných pre teoretickú, historickú a estetickú reflexiu hudobného diela.